

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра журналістики та українознавства

06-10-64М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
з переддипломної (творчої) практики
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня за освітньо-професійною програмою «Журналістика»
спеціальності 061 «Журналістика»
денної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою з
якості ННІЕМ
протокол № 2
від 19 жовтня 2021 р.

Рівне – 2021

Методичні вказівки з переддипломної (творчої) практики для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» денної форми навчання [Електронне видання] / Супрун В. М., Малевич Л. Д., Дзюба М. М. – Рівне : НУВГП, 2021. – 20 с.

Укладачі:

Супрун В. М., доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики та українознавства; Малевич Л. Д., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри журналістики та українознавства; Дзюба М. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики та українознавства.

Відповідальна за випуск: Малевич Л. Д. к.філол.н., доцент, завідувач кафедри українознавства.

Керівник групи забезпечення: Супрун В. М., доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики та українознавства.

© Дзюба М. М.,
Малевич Л. Д.,
Супрун В. М., 2021
© НУВГП, 2021

З М І С Т

1. Мета і завдання переддипломної (творчої) практики.....	4
2. Організація та керівництво практикою.....	6
3. Зміст переддипломної (творчої) практики.....	7
4. Звітна документація й оцінювання практики	8
Література	11
Додаток 1. Звіт Титульна сторінка (зразок)	13
Додаток 1. Щоденник практики	14

1. Мета і завдання переддипломної (творчої) практики

Переддипломна (творча) практика – остання, завершальна, із системи наскрізної практики освітньо-професійної програми «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика».

У системі журналістської освіти НУВГП практика четвертого року навчання передбачає взаємозв'язок із нормативними навчальними дисциплінами циклу загальної та професійної підготовки та проводиться з метою узагальнення і вдосконалення знань, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом і готовності майбутнього фахівця до самостійної трудової діяльності, удосконалення досвіду самостійної роботи, збирання матеріалів для дипломної роботи.

Основою цього процесу є бакалаврська кваліфікаційна робота як практико-орієнтований творчий проєкт, що синтезує знання, досвід і вміння здобувача реалізувати на практиці теоретичні надбання та практичний досвід.

Мета практики – закріплення і поглиблення знань, отриманих здобувачами в процесі навчання, набуття практичних навичок в формулюванні та реалізації практичних завдань, зокрема за тематикою кваліфікаційної роботи здобувачів, формування та розвиток у здобувачів професійного вміння приймати самостійні рішення з ключових питань творчої роботи, остаточне формування системи професійних умінь згідно з вимогами освітнього рівня бакалавра за спеціальністю 061 Журналістика.

Основні завдання переддипломної практики:

- сформувані у студентів уміння й навички щодо збирання, систематизації та аналізу матеріалів, наукової літератури, присвяченій об'єкту проєктування;

- підготувати студентів до успішного виконання кваліфікаційної роботи;

- залучити студентів до активної пошукової діяльності, результати якої мають бути втілені у написанні журналістських матеріалів різних жанрів, зніманні відео- та радіоробіт, фотопроектів, створенні газет чи журналів тощо, підготовці та виголошенні доповіді на підсумковій конференції.

Комплексні завдання, що складають зміст цієї практики, орієнтують на формування таких професійних компетентностей:

- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність працювати в команді;
- здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності;
- здатність формувати інформаційний контент;
- здатність створювати медіапродукт;
- здатність організувати, планувати та реалізовувати журналістичнознавче дослідження відповідно до його об'єкта і предмета, мети та завдань.

У процесі проходження практики здобувачі мають продемонструвати такі програмні результати навчання:

- пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань;
- застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції;
- оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами;

використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань;

планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків;

- координувати виконання особистого завдання із завданнями колег;

- виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань;

- створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

2. Організація та керівництво практикою

Організація переддипломної (творчої) практики для здобувачів спеціальності 061 «Журналістика» денної форми навчання Національного університету водного господарства та природокористування здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту» № 1556 – VII від 01.07.2014 р., положення «Про проведення практики здобувачів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93 (зі змінами), листів Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 р. № 1/9-93 «Про практичну підготовку здобувачів», рекомендацій про проведення практики здобувачів вищих навчальних закладів України, розроблених Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році, Концепції практичної підготовки здобувачів Національного університету водного господарства та природокористування(<http://ep3.nuwm.edu.ua/5617/>), Тимчасового положення про організацію проведення практик для здобувачів вищої освіти НУВГП (<https://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdzili/nmv/documenty>).

Університет має повне забезпечення базами практики для здобувачів спеціальності 061 «Журналістика» в межах укладених угод між НУВГП та медійними організаціями – базами практик (<https://nuwm.edu.ua/nni-em/kaf-ukr/praktika>).

Розподіл здобувачів на бази практики і призначення керівників з числа викладацького складу проводиться згідно з наказом ректора Національного університету водного господарства та природокористування. За погодженням із керівниками практики здобувачі можуть самостійно обирати собі базу практики, але не пізніше ніж за місяць до початку практики.

Проходження практики кожним здобувачем є обов'язковим. До проходження переддипломної практики допускаються студенти, що прослухали теоретичні курси та успішно склали усі передбачені навчальним планом форми підсумкового контролю (іспити, заліки), мають затверджену тему та наукового керівника кваліфікаційної роботи. Перед початком практики кафедра проводить установчу конференцію, присвячену ознайомленню студентів із порядком

проходження практики, правами та обов'язками студентів, змістом практики. На зборах проводиться інструктаж із техніки безпеки, на якому пояснюються правила поведінки студентів під час їхнього перебування на практиці.

Контроль діяльності студентів під час практики здійснюється у двох формах: як поточний контроль (тижневі звіти студентів перед керівниками практики щодо виконання роботи) і як підсумковий (підсумкова конференція). Облік та оцінка результатів роботи завершуються публічним захистом звіту (заліком) під час підсумкової конференції за результатами переддипломної практики: кожний здобувач виступає з усною доповіддю за темою кваліфікаційної бакалаврської роботи. Загальний звіт про виконання програми переддипломної практики готується кожним здобувачем до підсумкової конференції та передбачає підготовку та надання на кафедрі таких документів:

- звіт про виконання програми практики, що містить стислий опис проведеної роботи щодо практичної роботи за темою кваліфікаційної роботи, результатів, отриманих знань, вмінь та навичок. Здобувач підписує звіт і подає на кафедру в роздрукованій та електронній версіях (зразок титульного аркуша див. у додатку1);

- щоденник (додаток 2) переддипломної практики, що містить позначки про прибуття здобувача на практику і відбуття з неї, календарний графік з позначками про виконання програми практики, опис проведеної роботи за кожний день практики і висновок щодо його роботи, підписані керівником практики. Щоденник подається в роздрукованій та електронній версіях з усіма підписами;

- творчі роботи / медіапродукти за темою кваліфікаційної роботи (відеосюжет, серію фоторепортажів, макет друкованого ЗМІ та ін.), що подаються в електронній версії.

3. Зміст переддипломної (творчої) практики

Переддипломна практика фактично є дослідницькою роботою за темою кваліфікаційного бакалаврського проекту і полягає в умінні застосовувати набуті фахові та спеціальні компетентності, використовувати інформаційні та комунікативні технології для

створення відповідного журналістського контенту, також застосовувати на практиці жанрово-видові способи подання інформації та створення відповідного журналістського продукту.

4. Звітна документація й оцінювання практики

Звітна документація є глибоко змістовним складником практики, засвідчує пророблену здобувачем під час практики роботу. До звітної документації входять такі обов'язкові складники:

- 1) звіт;
- 2) щоденник практики;
- 3) творчі матеріали.

Звіт здобувача про практику створюється в довільній формі, але передбачає обов'язкове висвітлення таких аспектів:

- 1) загальні відомості про медіаорганізацію-базу практики;
- 2) обов'язки журналістів у процесі роботи у ЗМІ;
- 3) перебіг проходження практики – виконання доручень редактора чи журналіста-керівника, підготовка медіапродуктів (від пошуку актуальної теми до створення), оформлення результатів практичної діяльності (добірки публікацій тощо) (титульний аркуш - Додаток 1);
- 4) висновки та пропозиції.

Щоденник практики – це хронологічно послідовний опис праці здобувача. У ньому повинен бути описаний кожен день його перебування на практиці (Додаток 2). Здобувач зобов'язаний вести щоденник кожного дня, записуючи після закінчення роботи всі події свого професійного життя. У щоденнику слід записувати переважно не думки (хоча вони й не зайві), а події. Свої думки й оцінки здобувач висловлює у звіті. Завдання ж щоденника – подати вичерпну інформацію про його практичну діяльність, виникнення проблем і рух до їх розв'язання, обсяг перешкод та виконану для їх подолання роботу.

Щоденник допомагає систематизувати творчий процес, правильно розподілити час, самокритично проаналізувати зроблене.

Щоденник повинен завізувати керівник практики.

Цей звітний документ заборонено писати з пам'яті, особливо в останній день перед поданням звітної документації на кафедру.

Творчі матеріали. Виконані під час практики творчі завдання треба подати на кафедру у встановлений термін.

Оцінка за практику виставляється з урахуванням поточної роботи здобувача під час проходження практики й у результаті оцінювання документів, зданих після проходження практики на кафедру та захисту на підсумковій конференції.

Захист практики приймає призначена завідувачем кафедри комісія в складі представників кафедри.

Під час захисту виступають: здобувач-практикант, керівники практики, члени комісії.

Публічне оголошення результатів практик та переможців відбувається у день захисту практики.

Оцінка за практику виставляється з урахуванням поточної роботи студента під час проходження практики й у результаті оцінювання документів, зданих після проходження практики на кафедру та захисту на підсумковій конференції.

Оцінювання результатів практики студентів здійснюється за такими *критеріями*:

Правильність оформлення щоденника практики – 30 б.

Виконання визначених у програмі завдань практики – 50 б.

Зміст і оформлення звіту практики – 20 б.

Правильність оформлення щоденника практики:

30 балів виставляється у разі, якщо до оформлення щоденника немає зауважень: усі сторінки заповнені відповідно до встановлених вимог, наявні всі підписи і печатки, є програма практики, робочі записи, характеристика від керівника практики.

15 балів виставляється, якщо є зауваження до оформлення щоденника практики: відсутня програма практики, нерегулярно здійснювались робочі записи. Характеристика від керівника, наявність підписів і печаток від бази практики є обов'язковими. У разі їх відсутності практика не може бути зарахована.

Виконання визначених у програмі завдань практики:

50 балів виставляється за якісне виконання усіх завдань практики, а саме: студент підготував ту кількість матеріалів, яку передбачає програма практики, виконав усі організаційні, наукові завдання програми практики. Ці матеріали є якісними, відповідають

жанрово-стилістичним характеристикам, не містять орфографічних, пунктуаційних та ін. помилок, правильно оформлені і завірені. Також береться до уваги відгук керівника практики. Він має бути позитивним, без зауважень. 30 балів виставляється у разі, якщо відгук керівника практики є позитивним, але у керівника від ЗВО є зауваження до обсягу виконання програми практики, якості матеріалів, правильності їх оформлення.

20 балів виставляється за умови наявності відгуку керівника практики, але кількість і якість матеріалів не відповідає програмі практики.

10 балів виставляється за умови наявності відгуку керівника практики і повної відсутності журналістських матеріалів.

Бали не виставляються у разі відсутності або негативного відгуку керівника від бази практики і повної відсутності журналістських матеріалів. Зміст і оформлення звіту практики:

20 балів виставляється за охайно і правильно оформлену документацію (звіт, журналістські матеріали, завірені керівником практики від ЗМП), наявні аудіо-, відеоматеріали. Документацію з практики студент здав вчасно.

10 балів виставляється у тому разі, якщо до студента є незначні зауваження щодо правильності оформлення документів і вчасності подачі документації.

Бали не виставляються у разі відсутності звітної документації з практики. Відгук і оцінка керівника практики від вищого навчального закладу спирається на відгук керівника від бази практики, проте керівник практики від вищу має право не погодитись із оцінкою практики від підприємства й знизити оцінку за: - несвоєчасне подання матеріалів,

- помилки в документації,

- недостатню кількість матеріалів (відповідно до програми) або їхню повну відсутність.

Оцінювання результативності проходження студентом практики здійснюється за 100-бальною системою.

Здобувач, що набрав таку кількість балів отримує оцінку:

90 – 100 балів – «відмінно»;

74 – 89 балів – «добре»;

60 – 73 бали – «задовільно»;

35 – 59 балів– «незадовільно».

Оцінка виставляється за шкалою ECTS.

Успішне й продуктивне проходження практики є гарантією якісної професійної підготовки здобувача до майбутньої журналістської діяльності.

Література

Нормативна

1. Закон України «Про доступ до публічної інформації». URL: <https://goo-gl.su/KelpK>

2. Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації». URL: <https://goo-gl.su/qSu4SJ>

3. Закон України «Про інформацію». URL: <https://googl.su/UhAUjYC>

4. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні». URL: <https://goo-gl.su/cxMm>

5. Закон України «Про телебачення і радіомовлення». URL: <https://goo-gl.su/sm5Oz6MA>

6. Закон України «Про авторське право і суміжні права». URL: <https://goo-gl.su/NQHxsa>

7. Закон України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів». URL: <https://googl.su/Kgl3ID8y>

8. Закон України «Про захист суспільної моралі». URL: <https://goo-gl.su/w6w8Pu>

9. Закон України «Про державну таємницю». URL: <https://goo-gl.su/VJMTOzj>

10. Кодекс професійної етики українського журналіста. URL: <http://www.cje.org.ua/ua/code>

11. Наказ Міністерства освіти України №93 від 08.04.93 р. «Про затвердження “Положення про проведення практики здобувачів вищих навчальних закладів України” (Із змінами, внесеними згідно з наказом МОН України № 351 від 20.12.94). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>

Допоміжна

1. Актуальні аспекти реформування журналістської освіти в Україні. Спеціальний звіт. К. : Телекритика, 2016. 54 с.

2. Актуальні проблеми медіапростору: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 09 квітня 2020 р.). К. : Інститут журналістики, 2020. 224 с.

3. Вайшенберг З., Кляйнштойберг Г.-Й., Пьорксен Б. Журналістика та медіа : довідник. Київ : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2011. 529 с.

4. Габор Н. Журналістська освіта епохи WEB.3.0: дослідження, новітні навички, спроби перезавантаження. Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2018. №43. С. 273–279.

5. Голуб О. П. Медіакомпас : путівник професійного журналіста : практичний посібник. Київ : ТОВ «Софія-А», 2016. 184 с.

6. Різун В. Ідея журналістської освіти в контексті дискурсу про університет. *Ученые записки Таврического нац. у-та им. Вернадского*. Филология. 2019. Том 19 (58). № 5. С. 335–345.

5. Різун В. Нова журналістська освіта в Україні. *Збірник праць кафедри української преси*. Львів, 2000. Вип. 3. С. 267–269.

4. Здоровега В. Підготовка журналістів: погляди збоку і зсередини. *Збірник праць кафедри української преси*. Львів, 2000. Вип. 3. С. 94–101.

7. Квіт С. Нові медіа і журналістська освіта. *Творчі та організаційні особливості функціонування сучасного медійного простору*: Збірник наук. праць. Т. 1. Тернопіль-Львів, 2008. С. 79–84.

8. Комісія з журналістської етики. URL: <http://www.cje.org.ua/ua/code>

9. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/>

10. Національна спілка журналістів України. URL: <http://nsju.org/>

Додаток 1

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства
та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра журналістики та українознавства

З В І Т

про проходження _____ практики
назва практики

_____ термін практики

в редакції _____
назва установи

Виконав здобувач

_____ спеціальності, шифр групи

_____ прізвище, ім'я, по батькові

Керівник

_____ науковий ступінь, учене звання

_____ прізвище, ім'я, по батькові

Керівник практики від
установи _____

підпис

_____ посада, прізвище, ім'я, по
батькові

Печатка установи

Рівне – 2021

Додаток 2

_____ (назва вищого навчального закладу)

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (вид і назва практики)

студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Інститут, факультет
(відділення) _____

Кафедра (предметна, циклова комісія) _____

освітньо-кваліфікаційний рівень _____

напрямок підготовки _____

спеціальність _____
(номер, назва)

_____ курс, група _____

Студент _____
(прізвище , імя , по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка
підприємства “ _____ ” _____ 20__ р.

(посада, підпис, прізвище та ініціали відповідальної особи)

вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
підприємств “ _____ ” _____ 20__ р.

(посада, підпис, прізвище та ініціали відповідальної особи)

1. **Календарний графік проходження практики**

№ з/п	Назва робіт	Тижні проходження практики					Примітки про виконання
		1	2	3	4	5	

Підписи керівників практики:
 від вищого навчального закладу _____
 від підприємства, організації, установи _____

4. Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

5. Висновок керівника практики від вищого навчального закладу про проходження практики

Дата складання заліку « _____ » _____ 20__ р.

Оцінка:

за національною шкалою _____

(прописом)

кількість балів _____

(цифровою прописом)

за шкалою ECTS _____

Підпис керівника практики від вищого навчального закладу _____